

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam pouč, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petertostopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Somišljeniki! Danes zvečer vsi na shod v Mestn- dom! Odbijmo kle- rikalni napad na naše pravice!

Narodno vprašanje v Avstriji.

II.

Najboljši dokaz imamo na samem Kranjskem. Razen posameznih nase-ljencev in začasno nameščenih urad-nikov na Kranjskem nikdar ni bilo pravih Nemcev, ali bilo je takih do-mačih ljudi, ki so se s posli in z ma-limi otroki sicer menili slovenski, na-radno pa so govorili nemški zato, ker so se v šolah le nemški učili. Ti ljudje se niso ustavljali prizadevanju sloven-skih rodoljubov, ampak skupaj z njimi so se udeležili Vodnikove stoletnice; napisali v nemškem jeziku patriotične sestavke za Vodnikov album; v fil-harmoničnem društvu so navdušeno ploskali slovenskim pesmjem; vpisali so se v „Narodno čitalnico“ in z ve-likim interesom so gledali in poslu-šali gledališke predstave slovenskih diletantov.

Na Dunaju so nejevoljno gledali ta mirni razvoj in prišli so tajni „ukazi“ in „migljaji“, da se morajo „Nemci“ na Kranjskem organizirati. Pošten Nemec se za tako umazano

delo ni našel, pač pa se je našel raz-žaljeni pesnik „prokletih grabelj“ in lotil se je organizacije nemške stranke z uspehom, ki se ga je na stare dni hudo kesal. Najboljši dokaz, kako po-siljena je bila nemška organizacija, je utemeljitev „Turnvereina“, ki pa nem-ški stranki ni nikdar bil posebno pri-sreč, zakaj prizadejal ji je mnogo sit-nosti in nepotrebnih zadreg. Kadar bo smel prihodnji zgodovinar „Juž-nega Sokola“ pogledati v dotične službene spise, nam bo marsikaj raz-jasniti, kar se zdaj le ugiba in sklepa, zakaj utemeljitev „Južnega Sokola“ je bil vzrok, da se je na višje po-velje moral roditi „Turnve-rein“. Tako je vlada očitno in tajno delala z vso močjo, da bi na Kranj-skem, posebno pa v Ljubljani po-vzdignila Nemce in „nemškutarje“. Ali navzlic temu smo na Kranjskem Slovenci dobili večino v deželnem zboru, in bili smo zložni in edini. To pa ni smelo biti, zakaj „concordia parvae res crescunt“. Zato se je med Slovenci moral napraviti razpor. Kako se je ta razpor zanetil in razpihal, to nam bo razjasnil tisti, ki nam bo kdaj po tajnih virih razložil, zakaj je ce-lovški prošt in predsednik družbe sv. Mohorja Müller odklonil ponujeno mu čast ljubljanskega škofa in zakaj je potem isto čast dobil Missia. Vsa modrost avstrijske vlade se je poka-zala v tem, da je zavirala, kolikor je mogla, vsak narodni napredek pri Če-hih in Slovencih, a to s pomočjo sa-mega državnega zbora, ki je za to bil dobro prepran. Kaj se je v takem parlamentu drugega zamudilo; koliko preimenitnih gmotnih in državno-pravnih stvari se ni moglo rešiti, ali vsaj ne rešiti tako, kakor bi bila zahtevala državna korist! — Pa kaj se je s tako politiko doseglo? Nemci s svo-jim „prvenstvom“ v parlamentu očitno govore, da žele prej ko mogoče priti pod Hohenzollerne; Madžari bodo skoro sami svoji; Hrvati se oklepajo Madžarov; Čehi zahtevajo po madžar-

skem vzoru samostalnost na podlagi češkega državnega prava; Poljaki —; Rusini —; Italijani in „lahoni“ bi se najraje zedinili z Italijo; a mi Slo-venci? — Če bi bilo še kaj upanja, da bo „Avstrija“ še kdaj res postala „Avstrija“, tedaj bi s Palackym rekli: „Če ne bi bilo Avstrije, mi bi jo morali utemeljiti.“

Kako pa naj se uredi naš položaj v „Avstriji“, da bomo deležni pravic, ki nam gredo po naravnem in člove-škem pravu, in ki so nam že večkrat zagotovljene tudi z državnimi diplo-mami, a da se nam ne bodo vrgle le semtertja kake suhe narodne drobtine, kakor kakim brezpravnim beračem? Kdo pa smo mi?

Mi Slovenci smo narod, ki po pravičnem in resničnem računu šteje poldrugi milijon duš, torej malo manje nego danski in norveški narod, ki imata vsak svojo samostalno in neod-visno državo in vsak svojega poseb-nega kralja. Mi tega zase ne zahte-vamo in ne potrebujemo. Mi bi bili zadovoljni, ko bi se ves naš narod, ki je naseljen kompaktno, zedinil v avstrijsko deželo, bodisi v skupno Slo-venijo ali Ilirijo, ali kakor že bo. Toda meje sedanjih avstrijskih pokra-jin so historično tako utrjene, da bi jih bilo težko premakniti po obstoje-čih državnopravnih nazorih. Še težje bi bilo Slovence združiti z veliko Hr-vatsko, ki se sama še ni zedinila. Ostanee nam torej samo še ena pot, ki bi se mogla brez državno-pravnih pomislekov uresničiti in ki bi mogla preroditi ne le „Slovenijo“, ampak vso „Avstrijo“, če je odločilnim krogom še kaj stalo do nje.

Ta pot ni docela nova, ampak poskusili so jo po nekoliko na Mo-ravskem, in kakor se kaže, ne brez uspeha. Mislimo, da je narodni kata-ster tisti ključ, ki bi mogel rešiti na-rodno vprašanje v Avstriji brez stroge federalistične ustave. Dokler se ne reši narodno vprašanje, bo jalova vsaka volilna reforma, kakor se vidi

že zdaj, ko se delajo priprave zanjo. Narodno vprašanje mora izginiti iz državnih vprašanj, potem se bode šele „Avstrija“ mogla konsolidirati in pre-poroditi, da bode zadovoljna in srečna doma, a močna proti eventualnim zu-nanjim sovražnikom. Če vlada ne bo več, ne očitno ne pritajeno ščuvala naroda proti narodu; če bo vlada vsem narodom enako pravična, in če bo za vse enako skrbela, in če ne bo nobe-nemu priznavala kake prednosti, tedaj ne bo več prepira in sovraštva med narodi, ampak mir bo med njimi, ka-kor je bil, ko Avstrija še ni hotela spraviti vsega pod en klobuk. Skupno in složno bodo delali za skupne gmo-tne in državne potrebe; a kako se bodo med seboj razumeli, to bo njihova skrb.

Kako pa si mislimo rešenje na-rodnega vprašanja na podlagi narod-nega katastra? — Prav enostavno. Najprej bi poverenstva zaupnih na-rodnih in vladnih mož morala vestno in pravično sestaviti popis čisto slo-venskih krajev, potem pa v mešanih krajih ustanoviti, kdo je Slovenec po rodu in po jeziku brez ozira na to, da bi se kdo iz postranskih nagibov hotel prištevati kaki drugi narodnosti. Centralna vlada na Dunaju bi se mo-rala tako preustrojiti, da bi po lastni inicijativi branila obstanek in razvoj vsakega naroda prav tako, kakor ga brani vlada danska ali norveška, ki gotovo ne bi priznavala narodnih od-padnikov ob nemški ali švedski meji. Vlada sama bi morala z lastno ini-cijativo zdraviti zaspance ter jim brez prošnje ustanoviti vse kulturne zavode od vseučilišča do zadnje stro-kovne šole; z lastno inicijativo bi morala zbujati in podpirati literaturo in umetnost, in kar še drugega treba za vsestranski narodni razvoj. Saj se narodno vprašanje giblje na prvem in glavnem mestu okoli duševne kul-ture. Zatorej bi se vse, kar se te tiče, moralo izločiti iz skupnih zadev ter podrediti posebnemu ministrstvu za

dotični narod. Narodni kataster pa bi moral obsegati tudi natančen popis vsega imetja, pripadajočega vsakemu narodu ter vseh davkov, ki jih kak narod plačuje. Potem bi se percen-tualno izračunalo, koliko vsak narod more potrošiti za svoje posebne kul-turne svrhe, a koliko prispevati za skupne državne potrebe. Nič ne de, če bodo manjši narodi mogli manje trošiti za svoje kulturne namene, nego večji; vsekakor bodo na boljsem, nego so zdaj. Potem vlada ne bo smela več taksirati narodov ter jim samo-lastno pripisovati večjo ali manjšo vrednost. Svet bo že sam sodil, kdo več velja a kdo manj, kakor sodi posameznega človeka brez ozira na njegovo narodnost. Saj ga ni večjega nesmisla, kakor če se vlada predrzne trditi, da imajo Kočevarji zato, ker so nemške krvi, večjo vrednost nego Slovenci in drugi Slovani. Tudi je največja zloba, kar se govori o nem-škem kapitalu, ki si ga je kak Nemec ali nemškutar izsesal iz slovenskih žuljev. Tudi ne more biti nemški ka-pital tisti denar, ki so si ga sloven-ski žulji krvavo zaslužili in shranili v Kranjsko hranilnico, ki so jo nek-daj utemeljili pošteni kranjski rodo-ljubi, a ki je po čudnih potih prišla v roke samih nemškutarjev in dose-ljenih Nemcev, ki menda nimajo do-volj imetka, niti kranjske domovinske pravice, pač pa trošijo slovenski ka-pital na veliko za nemške in nem-škutarske namene. Takošne in druge neštete krivice se gode slovenskemu narodu, ki šteje poldrugi milijon duš. Če nekoliko nemškutarskih staršev z lepim slovenskim imenom v Ljubljani neče svojih otrok pošiljati v sloven-ske šole, mora ljubljanski magistrat kar čez noč utemeljiti nemško šolo; če pa v Trstu na stotine slovenskih otrok leta in leta nima svoje šole, avstrijska vlada ne najde dotičnega paragrafa, a če ga najde, nima moči in poguma, a bržkone niti volje, da bi tržaški magistrat prisilila na iz-

LISTEK.

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

VI.

Naslednjega jutra še na vse zgo-daj, ko je večina kamniškega prebi-valstva še mirno spala, so štirje mo-žje ponesli iz Davidove hiše mrliča. Za krsto so stopali David in Krvo-srd ter še nekateri drugi možje iz Davidove hiše. Spreved se je tiho pomikal po trgu do cerkve. Krvosrd je potrkal z mečem na vrata župni-šča in pozival cerkovnika, naj odpre cerkev in naj obvesti župnika ali njegovega namestnika, da je umrl plemeniti križar vitez Krištof Zlato-poljec.

„Župnik se je prav zdaj vrnil iz Mengša,“ je povedal cerkovnik. „Rav-no zdaj je nekaj mož pri njem, ki mu pripovedujejo, kaj se je zgodilo za časa njegove odsotnosti v Kam-niku.“

Cerkovnik je bil, kakor vsi cer-kovniki, velik nasprotnik svojega župnika in je stal na strani pokor-nikov. Da bi David vedel, kdo je pri

župniku in zakaj se gre, je cerkov-nik z nedolžnim obrazom dostavil: „Možje imajo vsi bele čepice.“

Župnik, ki je z okna videl spreved, je beločepičarje hitro od-slovil.

„Zanesite se name, možje,“ jim je rekel. „Bog je z nami. Še danes se odloči, bom-li jaz gospodar kam-niškega mesta ali krivoverski vitez Pyrso in njegov vojskovodja grof Bernard Sternberg. Na vsak način — gorje krivovercem! Če ostanejo kri-voverci v mestu, bo Nikolaj Kolov-ški Kamnik s silo zavzel in poklal krivoverce; če gredo naši sovražniki iz mesta, odprem jaz sam Kolov-škemu mestna vrata in krivoverci bodo ravnotako z življenjem plačali svoj odpad in svojo nepokornost.“

V tem trenutku je prišel cerkov-nik klicat župnika, naj gre blagoslo-vit truplo viteza Krištofa Zlato-poljca.

„Krištof Zlatopoljec,“ je ponav-ljal župnik. „To ime sem čul šele te dni, tega človeka sem videl še predvčerajšnjim živega, čvrstega in zdravega.“

„Prišel je včeraj v Kamnik in se nastanil pri tistem grdem krivo-vercu Davidu, ki je največ kriv vseh

razporov v mestu,“ je opomnil cer-kovnik s pravo cerkovniško hinav-ščino.

Župnik je cerkovnika še na-tančno izprašal o vsem, kar je vedel in prišel naposled res do prepričanja, da je umrl Zlatopoljec oni isti vitez, ki je v Mengšu vzbudil tako velik strah med vsemi člani Kolovške ro-dovine in med njenimi gosti.

Prva misel, ki je zdaj obšla župnika, je bila ta, kako bi izkoristil nenadno smrt Krištofa Zlatopoljca v svoj prid. Zdelo se mu je, da bi si lahko privoščil imenitno prepoved, kako kaznuje bog odpadnike in krivo-verce, češ, Kamničane bi morda s tako prepovedjo vendar zabil na svojo stran in tako olajšal Kolov-škemu njegovo nalogo. Ko se je ba-vil še s to mislijo in pustil cerkov-nika čakati pri vratih, je prihitel mi-nistrant in ves zbežan sporočil, da so mrliča že ponesli v cerkev in da je prišlo več plemenitašev, ki zahte-vajo, naj župnik hitro pride, češ, da morda že čez uro ne bo mogel več opravljati svojega poklica.

Župnik je bil najprej presenečen, potem pa je spoznal, da mu zna ta stvar dati priliko, da povzroči med kamniškimi mestjani prepir, da jih razdvoji in da povzroči tiste nemire,

ki jih je želel in potreboval, da bi postal gospodar mesta.

V naglici je naročil cerkovniku, naj pripravi, kar treba za pogreb, po ministrantu pa je poslal svojemu najzvestejšemu pristašu v mestu li-stek, na kateri je zapisal:

„Zberi svoje prijatelje in pridite čim prej v cerkev. Ne vem, kaj se zgodi, a čas je, da se uresničijo be-sede, ki so zapisane pri vstopu na spomeniku v našo cerkev: Kdor rabi meč v temi, je nevarnejši od tistega, kdor rabi meč samo po dnevi, a kdor rabi meč samo po dnevi, je več vre-den, kakor tisti, ki se boji udariti.“

Po ministrantovem odhodu se je župnik preoblekel in dal poklicati svoja duhovska pomočnika. Povedal jima je, da so mestjani prinesli v cerkev truplo krivoverskega plemen-taša in s tem oskrnili hram božji. Pozval je svoja pomočnika, naj sle-dita njegovemu zgledu v vsakem slučaju, naj se zgodi karkoli in je na to ž njima odšel v cerkev.

Župnik Lavrencij je bil še mlad mož. Postal je duhovnik samo zato, ker je bil najmlajši sin bogate nem-ške plemiške rodovine. Župnikoval je v Kamniku več let, ne da bi bil sploh kdaj prišel v mesto; šele koso se začeli pripravljati pokorniki, mu

je ukazal oglejski patrijarh, naj gre na svoje mesto in naj pomaga iztrebiti krivoverce. Lavrencij se je posvetil tej nalogi s toliko večjo vnemo, ker mu je bilo obljubljeno, da dobi za nagrado prvo izpraznjeno škofijo.

Ko je prišel Lavrencij s svojima pomočnikoma v cerkev, je bilo zbra-nih tamkaj že vse polno ljudi. Tik pred altajem je stala krsta z mrličem, okrog krste pa so bili razvrščeni oboroženi možje, med njimi tudi vitez Pyrso in grof Bernard Stern-berg.

Lavrencij je stopil na stopnice pred altar in se ozrl po zbrani mno-žici. Z dopadanjem se je ustavil njegov pogled za trenotek pri sku-pini mladih, cvetočih žensk, a samo za trenotek, potem pa je rekel s po-vzdignjenim glasom:

„Kdo je predrznež, ki je kršil privilegij svete cerkve in je dal pri-nesti brez mojega dovoljenja v cer-kev truplo človeka, ki je na sumu kot krivoverec?“

„To sem storil jaz,“ se je ogla-sil grof Bernard Sternberg. „Če vam povem, kaj me je napotilo, da sem to storil, se ne bodete čudili mojemu koraku in odločili bodete potem po pameti in po pravici.“

(Dalje prih.)

polnovanje obstoječe postave. V Mandžuriji imajo vse železniške postaje jasno napisana imena v ruskem in kitajskem jeziku, in sicer pravilno ruski horizontalno, a kitajski vertikalno. V kulturni Avstriji pa se vlada kar ustraši in hitro briše slovensko ime, če se kak koroški pisec vzdigne zoper slovenski napis, dasi Slovenci dlje žive na tej zemlji nego Nemci. Pa kdo bi izžepil vse avstrijske slabosti in krivice. Zatorej naj se „Avstrija“ ohrabri in postane res „Avstrija“ z vzornim in pravičnim državnim pravom, in ljudje ne bodo več hrepeli po starem češkem in drugem zastarelem državnem pravu, ki bi se itak moralo popraviti za novi čas in nove potrebe.

Vsa komedija s splošnim volilnim redom je jalova, dokler se pravično in končno ne reši narodno vprašanje v Avstriji, ki ga bo predložena volilna osnova le še bolj zmedla in zaostila. Vsa podoba je, da v nji tiči zopet stari avstrijski greh, ki ima Nemcem za vso prihodnost ohraniti prvenstvo ter jim zagotoviti tako zvano „sedanjo posest“. Torej zopet nova krivica, ki mora razburiti najmirnejšega moža, če ima v sebi še kaj narodnega ponosa in srca. Kaj pa je prav za prav ta „sedanja posest“? — Nič drugega, nego da se ima Nemcem prepustiti in potrditi vse, kar so si s stoletno očitno in pritajeno germanizacijo ter z neznano krivičnim in lopovskim Šmerlingovim volilnim redom pridobili na škodo Slovanom. Ne vdajmo se! Zdaj obstruirajte vi, ki ste poklicani, da branite naše pravo. Mi ne maramo drobtin, ki se nam včasih vržejo z obilno obložene mize privilegirane naroda, ampak mi terjamo pravice, ki jih ima vsak narod pod soncem, če ni vključen v težke verige sužnosti. Po besedah cesarja samega pa mi Slovenci nismo uklenjeni sužniki, marveč so nam obljubljene enake pravice in državne svoboščine, kakor jih imajo drugi narodi.

Torej rešite najprej narodno vprašanje! Dajte nam narodni kataster, ki bi se v večjih ali manjših presledkih obnovil, kakor nekda pri starih Rimljanih cenzura. Potem bomo za narodne naše kulturne potrebe sami skrbeli, vse drugo pa se bo v skupnem avstrijskem parlamentu zložilo in stvarno obravnavalo in sklepalo. Vsak poslanec bo preudarjal samo stvar in bo razsojal po svojem prepričanju brez pristranskega pomsleka in strahu za svoje narodno stališče. Tedaj bomo prijatelji z vsemi narodi in tudi z Nemci; renegati pa itak niso narod.

Volilna reforma.

Dunaj, 19. julija. Ministrski predsednik baron Beck je konferiral danes zvečer z raznimi poslanci o skupnem kompromisu, ki ga namerava predložiti vlada. Med drugimi je sprejel poslanca Lecherja, Chiarija in Kramarja ter predsedstvo poljskega kluba. Splošno se zadržuje, da se kompromis ne bo mogel izvesti, ne da bi se obenem zgodile spremembe v ministrstvu. Mladočeški poslanci so sklenili, da za nobeno ceno ne popustijo od svojih postulatov. Današnja seja odseka za volilno reformo se je prekinila zategadelj, ker bi pri glasovanju dobil brezdvomno Pergeltovo predlog večino, s tem pa bi bila tudi izbruhnila ministrska kriza, kar pa je treba ravno v sedanjem trenutku na vsak način zabraniti. — Nemški poslanci so imeli pri ministru Pradeju zaupno posvetovanje. Minister je naznanil, da ima vlada nov načrt, ki ga baje tudi Čehi sprejmo. Po tem načrtu bi dobili Nemci na Češkem pet, Čehi pa tri nove mandate. Število vseh mandatov se pomnoži za 23, ki se razdelijo sledeče: 8 za Češko, 3 za Moravsko (1 nemški, 2 češki), 4 za Galicijo (3 poljski, 1 maloruski), 3 za Tirolsko (2 nemška, 1 italijanski), 2 za Štajersko (1 za Gradec in 7 slovenski mandat), 2 za Kranjsko (Kočevski in 1 mandat za Ljubljano (?) kot konpenzacija za 19. italijanski mandat) in 1 za Dunaj.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budimpešta, 19. julija. Zbornica je razpravljala o proračunu mi-

nistrstva notranjih zadev. Poslanec Vajda je predlagal, naj se ustanovi posebno zdravstveno ministrstvo ter se naj vse zdravstvene nprave poddržijo. Minister grof Andrassy je izjavil, da je to nemogoče, pač pa vlada namerava zvišati dotacije za okrajne in občinske zdravnice. — Sodna komisija poslanske zbornice je razveljavila mandat Srba Polita.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 19. julija. Oficialni časopisi razglajajo, da so vesti o odstopu generala Trepova popolnoma izmišljene. — V Peterpavlovski trdnjavi so se spuntali vojaki. Vojaška oblast je vse količjak izobražene vojake poslale v oddaljene garnizije. Civilnim osebam je vstop v trdnjavo strogo zabranjen, a tudi vojaki ne smejo iti v mesto.

Hamburg, 19. julija. Iz Helzingforsa se poroča, da je finski senat z ozirom na splošno bedo v deželi sklenil, da ne pošlje nikakih davkov več v Petrograd ter da se takoj ustanovi oborožena finska narodna garda zaradi neprestanih pultov.

Varšava, 19. julija. Revolucionarji so razdajali osem trgovin. Na ulicah je bilo zadnje dni ustreljenih osem policajev in dva policajski ova-duha. — V guberniji Voroneš se čimdalje bolj širijo kmečki pulti. Nad tisoč upornih kmetov hodi od graščine do graščine, požigajo poslopja ter pobijajo graščake. Poklicano je vojaštvo, ki je tudi že na dveh krajih streljalo ter ubilo nad sto kmetov. Samo na zborovanju v Tambovu so dragonci ubili 80 kmetov.

Petrograd, 19. julija. Širijo se vesti, da se pripravljajo strašne stvari. V ministrstvu in v višjih vojaških krogih so hudo vznemirjeni. Bati se je, da hipoma izbruhne revolucija v carski palači (?).

Japonci v Koreji.

London, 19. julija. Japonski naseljenci in orožniki se vedejo v Koreji tako oholo, da kuje domače prebivalstvo tajne zarote, kako se iznebiti nasilnežev. Cesarja nadzoruje japonska policija, ravno tako njegovo rodbino, ki mora živeti ločena od njega.

Slavna otvoritev bohinjske železnice.

Slavnost na Jesenicah.

Jesenice so oblekle včeraj praznično obleko, a to praznično krilo je bilo izključno slovensko, če tudi je tovarna na svojih poslopih demonstrativno prezrla deželno slovensko zastavo in razobesila stanovsko modro — žolto.

Poleg kolodvora tik ob železniški progi stoji novo zgrajena hiša narodne obitelji Ferjanove. Hiša je bila vsa okrašena z zelenjem, raz okenj so pa vihrale mnogobrojne izredno velike trobojnice, kar je zbu-jalo splošno pozornost. Sredi perona je bil prirejen z rdečim baržunom drapiran, s cvetkami ozaljšan baldahin za nadvojvodo. Na levem koncu perona sta bila postavljena dva šotora. V šotoru, kjer se je bleščal križ, je bil postavljen oltar, v drugem je bil pa prirejen z rdečim baržunom pogrnjen klečalnik.

Ob 9. uri 16 m se je pripeljal na Jesenice ljubljanski vlak. S tem vlakom došlim gostom se je priredil opulenten zajtrk.

Iz Ljubljane so prispeli med drugimi dež. glavar Oton pl. Detela, dež. odborniki dr. Ivan Tavčar, Fr. Povše in grof Barbo, župan Ivan Hribar, drž. poslanci dr. A. Ferjančič, Iv. Plantan, Pfeifer in Pogačnik, predsednik odvetniške zbornice in dež. posl. dr. D. Majaron, dež. poslanci C. Pirc, Košak in M. Arko, baron Schwegl, dvor. svet. Lubeč, predsednik dež. sodišča Levičnik, predsednik trgovske zbornice Jos. Lenarčič, podpredsednik trg. zbor. Fr. Kollman, predsednik društva za promet tujcev pl. Trnkoczy, poveljnik 3. armad. kora. vitez Succovaty, general Chavanne, žand. poveljnik Riedlinger in mnogi drugi dostojanstveniki. Z Bleda se je z vozom pripeljal načelnik gen. štaba grof Beck. Ob 11 uri 45 m. je dospel na Jesenice otvoritelni vlak. S tem vlakom so se pripeljali: žel. minister dr. pl. Derschatta, dež. poslanci Sileny, dr. Žitnik, Šuklje, Baumgartner, Verzeznassi, dr. Sylvester, Dobernig, Polesini, razni uradniki želez. mini-

strstva in drugi dostojanstveniki. Med tem se je napolnil peron. Pred peronom se bili razvrščeni: tovarniška godba, unit. rudarji, tov. ognjegasci, „Jeseniški Sokol“, učenci slov. šol s slov. trobojnicami, gojenci šulvereinske šole, ognjegasci z Jesenic in Koroške Bele s slov. trakovi, delavsko društvo z zastavo in strokovno društvo delavcev i. t. d.

Med pokanjem topičev in zvoki cesarske pesmi se je pripeljal točno ob 12. uri 25 minut nadvojvoda Franc Ferdinand s svojim spremstvom v dvornem vlaklu na Jesenice. Gromoviti „živio“-klici so zadoneli v pozdrav cesarjevemu zastopniku. Takoj nato so se mu javili železniški minister dr. pl. Derschatta, korni poveljnik vitez Succovaty, deželni predsednik Schwarz in okrajni glavar radovljiški pl. Detela. Nato je pozdravil deželni glavar pl. Detela tako-le:

C. in kr. Visokosti!

Slovesna otvoritev bohinjske železnice, katera odpira kranjski deželi nova prometna pota in bo gotovo zdato pospeševala nje narodno-gospodarski razvitek, je dobila za nas izvanredno važnost, ker se c. kr. Visokosti se slavnosti kot zastopnik Njega Veličanstva presvitlega cesarja, blagovolite udeležiti. Privikrat ima deželni odbor srečno priliko klanjati se Vaši c. in kr. Visokosti na kranjski zemlji ter udanostno pozdravljati presvitlega prestolonaslednika v imenu deželnega zastopa vovodinje kranjske ter v imenu vseh kranjskih deželanov.

Nato je nadaljeval nemško ter zaključil zopet slovensko:

Slava Njega Veličanstvu presvitlemu cesarju Francu Jožefu in Njega c. in kr. Visokosti presvitlemu nadvojvodu Fran Ferdinandu. Slava!

Navdušeni „živio“-klici so sledili glavarjevim besedam. Ko so se ti poglobili, je odgovoril nadvojvoda približno tako-le: „Zahvaljujem se Vam, g. deželni glavar, za prijazne besede, s katerimi ste me pozdravili. Vesel sem, da morem bivati v lepi kranjski deželi in bodite zagotovljeni, da čuvstva lojalitete, ki žive v kranjskem prebivalstvu in ki ste jih ravno-kar omenili, niso razveselila samo mene, marveč bodo razveselila tudi srce premišljivega cesarja. Nj. veličanstvu hočem poročati o tem posebno toplo.“ Nato je končal svoj govor v slovenskem jeziku: „Naj bo nova železnica z božjo pomočjo kranjski deželi in njenemu prebivalstvu v prospeh!“

Železniški minister dr. pl. Derschatta je pozdravil nato nadvojvodo in se mu zahvalil, da je počastil s svojo navzočnostjo otvoritev te proge nove železnice, od katere pričakujemo mnogo koristi za gospodarski razvoj Avstrije. Končal je s prošnjo, naj se peije nadvojvoda prvi po novi progi.

Nadvojvoda se mu je zahvalil in pripomnil, da se je z veseljem udeležil tega slavlja, s katerim se počasti tako mojstrsko delo naše tehnike. Sklenil je zopet z željo, naj bo nova železnica blagoslov za gmotni blagor prebivalstva.

Nato je predstavil deželni predsednik okoliške župane, železniški minister pa funkcionarje železniškega ministrstva, člane gradbenega vodstva in podjetnike, nakar se je podal nadvojvoda k dvornemu šotoru, kjer mu je podal groški nadškof Sedej aspergile.

Po pozdravu nadškofa in ljubljanskega knežškofa je blagoslovil nadškof obe okrašeni lokomotivi, kakor tudi prvi vlak in železniški tira. Nadvojvoda je med cerkvenim opravilom klečal na klečalniku.

Po kratkem govoru nadškofa Sedeja je stopal nadvojvoda ob vrstah društev in slavnostnih udeležencev in je mnoge med temi ogovoril.

Drja. Tavčarja je vprašal, ako že dolgo časa deluje v deželnem zboru in kako dolgo je že državni poslanec. Ko je dr. Tavčar odgovoril, da je v dež. zboru že dolgo vrsto let, v drž. zboru pa še le v zadnjem zasedanju ter dostavil, da mu je treba opravljati tudi posle dež. odbornika, je nadvojvoda pripomnil: „Potem imate pač dosti dela, ki vas stane mnogo truda in žrtev.“ Na to je izrazil svoje veselje, da se mu je ponudila prilika priti na Kranjsko, ki slovi po svojih naravnih krasotah. Pred 22. leti je že bil na Kranjskem, je rekel, a še vedno so mu v živem spominu prekrasni kraji, ki jih je videl takrat. Izredno ga pa veseli, da bo mogel enkrat občudovati raj kranjske dežele.

Napram deželnemu odborniku Povšetu je takisto slavil lepoto Kranjske. Povše je na to pripomnil, da se slovensko ljudstvo veseli pozdraviti prestolonaslednika v svoji sredini, na kar je nadvojvoda odgovoril: „Poznam to ljudstvo in znan mi je njegov patriotizem in zvestoba.“

Drja. Ferjančiča je vprašal, ako prihaja iz Ljubljane? Ko mu je odgovoril, da sicer stanuje v Ljubljani, a

da je sedaj na Bledu, je nadvojvoda pripomnil: „Da, Bled, dozdeva se mi, da je to najlepša točka na vsem potovanju.“

Župana Hribarja je vprašal, ako se je Ljubljana že opomogla od potresa. Ko je na to pritrdil in dostavil, da se mesto lepo razvija, je nadvojvoda izrazil svoje veselje, da se stolno mesto Kranjske tako lepo razvija.

Na to je govoril še z drjem. Majaronom, Lenarčičem, Kollmannom, Trnkoczyjem in drugimi. Korakajoč ob fronti v svoj voz, je med drugimi ogovoril starosta „Jeseniškega Sokola“, enega izmed učiteljev in eno izmed učiteljic. Mimo šolske mladine se je podal k dvornemu vlaklu, v kateri se je vsedel tudi del slavnostnih udeležencev. Solški otroci so zapeli cesarsko pesem in med navdušenimi „živio“-klici in pokanjem topičev se je začel pomikati dvorni vlak s postaje. Pol ure pozneje je zapustil Jesenice otvoritveni vlak Bohinjske železnice z ostalimi udeleženci.

Vožnja po progi.

Vlak je hitel proti jugu in strmečemu očesu so se nudili vedno novi in novi prizori, polni bajne krasote. Prizori so se menjali, nikjer pa ni bilo v njih pogrešati naše narodne slovenske trobojnice. Povsod ob progi, kamorkoli je pogledalo oko, vsepovsod te je pozdravljalo belomodro-rdeči naš prapor, da se je zdelo, da je to samo ena aleja, sestavljena iz naših narodnih trobojnic, gori od Jesenic pa doli do žalinske Adrije.

Mnogo nemške gospode, ki misli graditi nemški most do Adrije, se je vozilo tu, bog ve, ako niso jeli dvomiti v uresničljivost svojih pangermanskih teženj?! In minister Derschatta? Ali bo še tudi v bodoče skušal ta zavedni narod brisirati s svojimi krivičnimi odredbami?!

Prva krasna točka ob progi je most v Vintgarju. Preko silnega prepada je spet most, globoko doli pa šumi in se jezno peni reka, v silni kaskadi hiteča proti Savi. Nismo se še ustavili prvemu očarajočemu učinku, že nam objame oči in duh nov prizor. Pred nam leži bajno krasno Bleško jezero z opevano cerkvico na otoku, v ozadju pa s starodavnim sivim gradom. Velekrasna panorama, človek se je ne more nagledati! Kako diven je ta okvir za neuvadno okusno okrašeno železniško poslopje, pred katerim je zbrana silna množica ljudi! Fantje in dekleta v narodnih nošah s trobojnicami na prsih, učenci in učenke z narodnimi zastavicami v rokah in okrog venec krasnih narodnih gospa in gospic, v ozadju otok bleški, kinč nebeški in vrhovi gora, nad vsem pa azurno modro poletno nebo, kaj čuda potem ako je vzklil nek nemški poslanec: „Bei Gott, das ist herrlich schön!“

Na Bledu je vlak postal. Nadvojvoda je tu govoril med drugimi z županom Peternelom.

Pred odhodom mu je neka šolarica izročila krasen sipek. In zopet je vlak hitel dalje proti Bohinju. Lepoto te proge opisovati, bi pač značilo nositi vodo v Savo, saj se ta lepota ne da opisati nego samo čutiti.

Vlak se je ustavil v Bohinjski Bistrici. Kolodvor je bil dekoriran s slov. trobojnicami in kamorkoli si se ozrl, povsod samo belo-modro-rdeča barva. Tri dekleta v slikoviti narodni noši so držala velik venec z narodnimi trakovi, na katerih je blestel napis „Pozdrav iz Boh. Bistrice“ ter ga položile na stroj dvornega vlaka. Mimo postaj Podbrdo, Huda južna, Grahovo, kjer je bil povsod zbran silen narod s slovenskimi zastavami, je vlak hitel proti Podbelcu. Tu ob griču je bil postavljen velik slavolok z daleč vidljivimi škrami „Živio slovenski narod“. Nad napisom je bila pritrjena velika Vodnikova podoba.

Kolodvor pri Sv. Luciji-Tolminu je bil izredno okusno dekoriran; dasi je baje vlada na Goriškem prepovedala slov. zastave, vendar palopa tudi ob poslopiju slovenska trikolora. Da nosi ljudstvo polno slov. zastav in je skoro vsaka hiša okrašena z njimi, nam pač ni treba še posebe naglašati.

Na tem kolodvoru je nadvojvodo sprejel tržaški namestnik princ Hohenlohe in goriški okr. glavar dvorni svetnik grof Attems. Prestolonaslednik je med drugimi nagovoril tudi bivšega kranjskega dež. predsednika barona Winklerja in drž. posl. Oskarja Gabrščka. Gabrščka je vprašal, kdaj je prišel z Dunaja, in mu zatrjeval, da ga izredno veseli, da se vse vrši tako lepo. Medpotoma od Tolmina do Kana la so bile povsod same slov. zastave, na griču pri Avčah jih je bilo skupaj nad 50. Tako je bilo do Gorice. V Gorici se je pa nakrat opazila sprememba. Nobene slovenske trikolore nikjer, a vse dekorirano z deželnimi in, čujte, z — Lloydovimi zastavami. Kolodvor brez napisa, kaj čuda potem, ako so tudi Slovenci ostali

nemi, da je bilo pri sprejemu tako vse tiho kakor skoro pri pogrebu. Na goriškem kolodvoru je nadvojvodo pozdravil dež. glavar dr. pl. Pajer, seveda samo v laškem jeziku. Na Goriškem je $\frac{2}{3}$ prebivalcev Slovencev, pa je dež. glavar govoril samo laško, na Kranjskem je pa $\frac{2}{10}$ Nemcev, a dež. glavar je imel $\frac{2}{3}$ govora nemški. Kakšen kontrast. Na prvem koraku zunaj Gorice je bilo zopet vse polno slovenskih zastav vsepovsod doli do neposredne bližine tržaškega kolodvora, toda s to izjemo, da od Stanjela do Trsta ni na kolodvoru nikjer slovenske zastave, da imajo otroci na postajah od Stanjela do Opčine samo črno-žolte in rdečo-bele zastave, in da na postajah od Opčine do Trsta ni prišel nobeden k sprejemu.

Slovensko zastavo v Stanjelu in Dutovljah je odstranil slovenski okr. glavar Anton Rebek. Mož je hotel biti „päpstlicher als der Papst“. O njegovem postopanju bomo še govorili! Na postajah Opčina-Trst pa ni bilo sprejema, ker so Slovenci demonstrativno izostali radi napisov.

Ko se je dvorni vlak pokazal na griču nad Trstom, so baterije v luki ustrelile 101.

Ob $\frac{1}{2}$ 8. uri zvečer se je nadvojvoda pripeljal v Trst brez vsakega hrupa. Pozdravil ga je hladno župan dr. Sandrinelli.

V mestu nobenega navdušenja, nobene zastave, tiho, kakor navaden človek se je prestolonaslednik prepeljal v namestniško palačo.

Kdo ve, kakšna čustva so ga obhajala vzpričo tolikih kontrastov? Posebno prijetna gotovo niso bila ta čustva, ako je vedel, da ga doli straži 50 detektivov, ki so nalašč radi njegove varnosti došli v Trst!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. julija.

— Shod v Mestnem domu.

Danes zvečer se vrši v „Mestnem domu“ shod narodno-napredne stranke. Klerikalci se pripravljajo, da bi nam shod razbili, zato so raztrosili po skrajni periferiji mesta in po okolici listke, s katerimi vabijo svoje pristaše, da pridejo že ob polu 8. uri v „Mestni dom“ ter kriče: „Proč s privilegiji tudi meščanskih strank!“ Pa tudi socijalni demokratje so razvili najboljše agitacijo med svojimi sodrugi za udeležbo na tem shodu. Dolžnost narodno-naprednega meščanstva je, da se v čim največjem številu udeleži tega shoda, da manifestira za svojo pravico, katere ga hočejo klerikalci s pomočjo vlade oropati. Narodno-napredno meščanstvo pa naj tudi pokaže svoje najkrepkejšo ogorčenje nad gnjusnim izdajstvom naših koroških in štajerskih bratov! Zatorej danes zvečer vsi na shod! — Rediteljem priporočamo, naj strogo pazijo, da se ne vtihotapi kak Štefe, Gostinčar in drugi taki v zborovalnico, ker si pač prihranijo delo, če jih noter ne spuste!

— Pytija iz Ovičarjeve hiše je

tako spregovorila v „Slovenca“ kakor smo včeraj napovedali. Dosedaj je bil „lepi klub“ glasom „Slovenca“ vedno najodločilnejša parlamentarna stranka, češ, da ima za seboj vse Slovence. Sedaj pa se je vrgel dr. Šusterskič na beraško palico ter se sklicuje, kako slaba je njegova stranka v primeri z drugimi strankami. Tolaziti hoče slovensko javnost s preteklostjo, ko so Slovenci še zmagovali na Koroškem in Štajerskem. To pa se je zgodilo le zato, ker so volili pod narodnim praporom, odkar pa so po svojih krivih prorokih prisegli na zastavo breznarodnega klerikalizma, je zmaganja konec in pogin gotov. In še s celjskim mestnim mandatom hoče renimirati, ko je vendar njegovim zaveznikom najbolje znano, da je proglasil Celje za „Fremdes Gebiet“ ter janičarsko izdal tako štajerske kakor koroške Slovence. To je pristna lažnjiva grška Pytija. Nočemo se več baviti z njegovimi nadaljnimi zavijanji; o socialni enakosti pa naj le molči, ker ga ni gršega despotizma kakor v katoliški cerkveni upravi. Za nas stoji le eno. Kogar je enkrat sodišče zalotilo na laži, temu pošten človek ne veruje več, pa naj se še tako zvijačno pere.

— **Slavnostna otvoritev Bo-**
ljanske železnice. Včeraj se je slo-
vesno odprla proga nove železnice
Jesenice-Trst. Cesarja je zastopal
prestonaslednik Franc Ferdin-
and, progo je blagoslovil goriški
nadškof Sedej ob številni asistenci.
Količnega pomena je ta železnica na
gospodarskem in strateškem polju,
samo pisali že na drugem mestu. Vče-
raj pa se je tudi izkazalo, da teče
nova železnica po izključno sloven-
skih tleh. Povsod si videl samo slo-
venske in cesarske zastave, samo
"Živio"-klici so doneli prestonasled-
niku in slavnostnim udeležencem na-
proti. To je priznal celo nadvojvoda
sam, ko je končal svoj govor sloven-
sko z željo, naj bo nova železnica v
prospeh deželi Kranjski in njenemu
prebivalstvu.

— **Odstranitev nemško-laških**
napisov na goriškem kolodvoru.
Občinski svet goriški je imel pred-
včerajšnjim sejo, v kateri je občinski
svetnik Pinausig (Pinavčič) opom-
nil glede odstranitve nemško-laških
napisov na novi goriški postaji, da
je vlada pred tremi leti sta-
kratnim županom Venuttijem
in njim sklenila pismeno dogo-
vor, da bodo ti napisememski
in italijanski. Vladni zastopnik
grof Attems je izjavil nato, da
so se napisi odstranili le za-
časno. Obč. svet je sklenil resolucijo,
s katero protestira proti vladnim od-
redbam. Iz besedi Attemsa se da
razvideti, da je vlada dala odstraniti
napise le za nekaj dni, da mine slav-
nost otvoritve in da se po njenem
opranju pomore slovenski duhovi; ko
pa bo otvoritev končana, ob-
besijo ravno iste napise zo-
pet na prejšnje mesto. Vlada je
pač naivna in postopa nepremišljeno,
če misli, da bodo Slovenci odnehali
od svojih zahtev glede napisov. Da
so odstranili te napise, zgodilo se
je vsled strahu pred odloč-
nim slovenskim nastopom in
prezvetna nemška gospoda, ki nas
pagatelizira, kjer nas more, naj si za-
pomni, da ji znajo goriški Slo-
venci napraviti še večji
strah, kot so ga ji te dni in to
tembolj, ker se vidi, da se hoče vlada
poročevati iz slovenskih zahtev.
Ki so opravičene in katerih
si ne damo odbiti na noben
način. Sramota bi bila, če bi ne
uporabili vseh sredstev, da si izvoj-
mo pravico, katere nam ne more
nikče odrekati, najmanj pa kaka c.
kr. avstrijska vlada!

— **Promocija.** V soboto bode
promoviran na graškem vseučilišču za
doktorja prava g. Rudolf Schmidt,
avskultant v Mariboru.

— **Šešarkov večer.** Ljubljanski
Sokol je snoči v areni "Narodnega
doma" priredil na čast dosedanjemu
26letnemu društvenemu upravitelju g.
Franu Šešarku časten večer. Tega
večera so se udeležili člani ljubljans-
kega Sokola večinoma v kroju in z
zastavo, udeležilo se ga je pa tudi
obilno drugega občinstva, kar doka-
njuje, da je gosp. Šešark v Ljubljani
sem priljubljen oseba, ki si je te-
kom številnih let pridobil povsod isk-
renh simpatij. Ko je slavljenec vstopil
v gopo soprogo in g. sinom dr. Še-
šarkom v areno, prirejalo mu je ob-
činstvo prisrčne ovacije. Ob 9. uri ga
je nagovoril brat dr. Murnik kot
starosta ljubljanskega Sokola takole:
"Dragi nam prijatelj Šešark! Naj Vas
nagovarjam tako: Ne morem, da se ne
vda srčnemu nagonu in Vas ime-
noval prijatelja, prijatelja svojega,
prijatelja našega društva, prijatelja
in, bratje Sokoli, nas vseh! Kot
duga ste pred 26 leti prišli v naše
društvo. Toda ves ta dolgi čas ste mu-
žili tako, da nismo videli v Vas
društvenega sluga, temveč pravega
sokolskega sodelavca. V zavesti, da
boste izredno pomenljivi narodni
predbi, ste vneto zastavljali vse svoje
moči, da ji koristite, kolikor je le
mogoče na Vašem mestu. Vedeli ste
več, kakor je bila Vaša služ-
bena dolžnost, — zaveden, navdušen
narodnjak ste pokazali, kako more
Dolenec tudi na takozvanem nizkem
mestu znamenito služiti svojem na-
rodu. Sokolska društva, bratje Sokoli,
in demokratična društva v najstrož-
šem pomenu, načelo demokratičnosti
in je izvesti do skrajnih konsekvenc.
Ki kakor so že človeške stvari, tudi
sokoli najglobljeja demokratičnega
repričanja ni vselej čisto lahko tedaj
veljaviti to načelo, ko stoji nasproti
službenemu kot službeni gospodar. Po-
darjeno pa bodi, da nam je proti
prijatelju Šešarku to vedno bilo po-

vsem lahko. Na njem se je uresničil
ideal sokolskega demokratstva! Po-
štenjak od nog do glave, prikupnega
vedenja, skrben, natančen, vnet za
društvo, kakor bi bila društvena ko-
rist ali škoda njegova korist ali škoda,
neumorno, da, požrtvovalno delaven
— proti Vam, dragi nam Šešark, se
ni mogla pojaviti v nas niti ne kal
kakšne nedemokratične misli. Niste
bili več samo sluga društva, bili
ste sluga naroda, kakor smo mi So-
koli sluga njegovi! To stvarja naj-
močnejšo nit v vezi enakosti in brat-
stva med nami Sokoli, to predvsem
pa nas enači tudi z Vami, to zlasti
je ustanovilo prijateljsko, bratsko raz-
merje z Vami. — Lep čas ste bili pri
našem društvu, ogromno vsoto člana-
rine ste odšteli v tem času bratu bla-
gajniku, za neštete javne telovadbe,
journike, maskarade, veselice in za-
bave ste temeljito opravili svoje delo.
Na koliko sej, na koliko običnih zbor-
ov ste nas sklicali, na koliko izletov
zbrali brate Sokole! No, in sedaj smo
mi enkrat pozvali Vas, ki ste toliko-
krat vabili nas! Povabili smo Vas,
da Vam slovesno izrečemo zahvalo za
ves Vaš dolgoletni trud. Tudi Vi imate
svoje zasluge za razvoj slovenskega
Sokolstva. Marsikatero veselo uro ste
preživali z ljubljanskim Sokolom, pa
tudi marsikateri žalostni trenutek; ža-
lostili ste se se z njim in veselili ste
se z njim, radostili se njegovih uspe-
hov, kakor smo se jih radostili mi
sami. Pač mnogo lepih nalog mi je
že bilo izvršiti v ljubljanskem Sokolu,
a verujete mi, dragi Šešark, da mi je
ena najlepših današnja, ko Vam imam
v imenu društva dati čast, ki Vam
gre. Sprejmite torej dokaz odkrito-
srčnega priznanja in iskrene zahvale,
ki Vam jo izreka ljubljanski Sokol,
ko odlagate poslovanje pri njem po
tolikoletnem zvestem in vestnem, ne-
umornem in požrtvovalnem društvu in
narodu koristnem delovanju. (Izroči
mu častno diplomu v krasnem okvirju).
V zaslužni pokoj stopate: želim Vam
prisočno, da bi ga dolgo, dolgo vrsto
let uživali krepki in zdravi, veseli in
srečni v krogu dragih Vam svojcev,
od strani vrle Vam gospe soproge.
Izrekan pa tudi nado, da ne pozabite
nas, svojih Sokolov, izrekan nado, da
boste pogosto v naši sredi obnavljali
vez našega prijateljstva. V to im-
am, bratje Sokoli, Vas pozivljam, da za-
ključimo svojemu staremu prijatelju
Šešarku krepko naš sokolski "Na zdar!"
Mogočni "Na zdar!" je zaočil po areni
iz vseh grl, godba je zaigrala tuš,
slavljenca pa so vzdignili Sokoli kvi-
šku, nato pa mu je občinstvo vsevprek
čestitalo. — V imenu ljubljanske ob-
činske je pozdravil g. Šešarka njen
predsednik g. dr. Karel vitez Blei-
weis in se mu zahvalil za vestno
njegovo delovanje in trud kot kustosu
in slugi Čitalnice. Gosp. Šešark je bil
biser vzornega sluga. A ne le on, tudi
njegova gospa soproga (navdušeni
živio-klici) je bila vedno delavna za
našo narodno stvar in gospod in gospa
Šešark imata obilno zaslug za naše
slovensko gledališče. Naj bi slavljenec
še dolgo živel za narod! Krepki klici
so zopet zadoneli, godba je pa za-
igrala sokolsko koračnico. Nato je
nastopil "Slavec" in zapel s priznanim
izbornostjo "Savsko", da je moral še
eno pesem dodati. G. Fran Drenik
se je nato spominjal časov, ko je g.
Šešark stopil v društvo in poudaril
njegovo požrtvovalnost. Današnji Še-
šarkov večer se je razvil v Šešarkovo
slavnost. Ves ginjen se je slavljenec
nato vzdignil in dejal: Častita gospoda!
Za danes mi prirejeni večer in za vs-
pri tej priliki izkazano mi naklonje-
nost se zahvaljujem najiskrenejše iz
dna svojega srca, bodite preverjeni,
da mi leta mojega službovanja osta-
nejo v najlepšem spominu. Še enkrat:
Srčna hvala, Bog Vas živi! Na zdar!
Vse občinstvo je znova burno na-
zdravljalo slavljenca. Muzejski sluga
g. Kobal se je potem zahvalil ljub-
ljanskemu Sokolu, da časti svojega
uslužbenca, kar je jako lepo od njega
in kar se drugod marsikje ne stori.
Prav je, da je Sokol že zdaj počastil
g. Šešarka in ne morda šele ob kakih
50 ali 100letnici. — Veselje in živ-
ljenje med občinstvom se je med tem
popolnoma razvilo. V to je pripomoglo
mnogo lepo petje "Slavca", ki je zo-
pet in zopet pel izbrane pesmi, pri-
pomoglo izbornu sviranje "Društvene
godbe" in pripomogla tudi izborna
pijača g. Bogovića. Največ so pa
seveda pripomogle simpatije, ki jih
goji naše občinstvo do g. Šešarka.
Kaj čuda torej, da je vsakdo ostal na
večeru do zadnjega trenutka in užival
najneprisiljenejšo zabavo! G. Šešarku
pa tudi mi kličemo iz srca: Ostani
zdrav in čil še mnoga leta narodu v
korist in blagor!

— **Člani trgoveškega bolni-**
škega in podpornega društva
imajo v soboto dne 21. t. m., točno
ob 9. uri zvečer v prostorih slov.
trg. društva "Merkur" sestanek, na
katerem se bode razpravljalo o točkah
dnevnega reda za občni zbor trgov-
skega bolniškega društva, ki se vrši
v nedeljo, dne 22. t. m. ob 10. uri
dopolodne v magistratni dvorani. Ker
je dnevni red zelo važen, prosimo

vse člane tega društva, da se se-
stanka v prav obilem številu udeleže.
— **Obrtne pomožne društvo**
v Ljubljani praznuje letos petdeset-
letnico svojega obstanka. Ob tej pri-
liki sklenil je včerajšnji izredni občni
zbor, naj se med revne ljubljanske
obrtne razdeli znesek 400 K, dvema
ubuožanim članovoma se odpiše
dolg pr. 845 K, za društvene urad-
nike pa se osnuje penzijski zaklad.
Ustanovitelj društva je bil pokojni
Ivan Horak, ki je bil tudi njega
načelnik od leta 1856. do 1892. Od
leta 1892. do 1900. je društvu načel-
oval g. Srečko Noll, od 1900 do
1902 gosp. Oroslov Dolenc, od
1902 do današnjega dne pa g. Lu-
dovik Widmayer. Društveno pre-
moženje znaša 126.305 K 63 h.

— **Novo društvo za ljubljano**
in okolice. V Ljubljani se bo usta-
novilo društvo strojnikov za Ljub-
ljano in okolice. Centrala je na Du-
naju: Zveza avstrijskih strojnikov in
ima svoje podružnice in člane po celi
Avstriji. (Oester. Maschinenistenbund).
K temu društvu imajo samo taki
člani pristop, ki so izučeni ključavni-
čarji ali mehaniki in kovinski stru-
garji, in ki se morajo izkazati z iz-
pričevalom, da so napravili oba iz-
pita kot strojnik in kurjač, oni pa,
ki niso izučeni, se pa morajo izkazati,
da so obiskovali državno obrtno šolo
ali šolo strojništva pri c. kr. morna-
rični ali tehnološki obrtni muzej,
kakor enako primerne zavode. Dru-
štvo deli svojim članom naslednje
pravice: 1. Vsak član se pri vpisanju
zavaruje za vsoto 120 K, ki se splača
njegovim dedičem, ako je umrl le
1 mesec član društva. 2. Brezplačno
preskrbljevanje službe. 3. Podpora se
podeli članu, ako je slučajno brez
službe, v znesku 40 K ali več. 4.
Brezplačno zastopstvo pri sodišču,
ako nastane prepir v službenih za-
devah. 5. Brezplačni strokovni list.
6. Brezplačno uporabo zvezne knjiž-
nice in več drugih koristnih naprav.
Vstopnina znaša 2 K, mesečnina 1 K.
Društvena pravila so se predložila c.
kr. dež. vladi v potrdilo.

— **Na ces. kr. Franc Joževovi**
gimnaziji v Kranju je poučevalo v
preteklem šolskem letu poleg ravnat-
elja 12 rednih in 4 nadomestni učitel-
jelj. Kot neobvezni predmet se je
poučevalo petje, lepomis, tesnopis in
telovadba, in sicer zadnja v največjem
številu (181). Vseh učencev je bilo ob
koncu šolskega leta 336 rednih in 3
eksternisti. Po materinem jeziku so
bili razen 6 Nemcev in 1 Čeha vsi
Slovenci. Prvi red z odliko je dobilo
44. I. red 213, II. red 23, III. red 12
učencev; ponavljalni izpit se je do-
volil 46 učencem. Solnine se je pla-
čalo 5250 K. Ustanove je uživalo 36
štipendistov v znesku 6737 K 35 vin.
"Jahresbericht" ima sicer v uvodu se-
stavek g. dr. Fr. Perneta: P. Tom
Burke (1830.—1883.) v slovenskem je-
ziku, drugače pa je sestavljen popo-
loma nemško; mislimo, da bi se po-
polnoma slovenski zavod lahko povsod
posluževal slovenščine.

— **Telovadno društvo „So-**
kol“ v Postojni naznanja, da se
udeležijo v nedeljo, dne 22. t. m. slav-
nosti bratskega društva "Ilirski So-
kol" v Ilirski Bistrici korporativno z
zastavo, na kar opozarjamo zlasti
zunanje člane našega društva. Odhod
iz Postojne je s poštnim vlakom ob
7.21. uri zjutraj. Bratje Sokoli in pri-
jatelji Sokola nasvidenje v nedeljo v
Ilirski Bistrici! "Na zdar!"
— **Ilirski Sokol v Il. Bistrici**
priredi v nedeljo dne 22. julija 1906.
v prostorih hotela "Ilirje" veliko
ljudsko veselico z javno telovadbo,
s sodelovanjem bratskih hrvatskih in
slov. sokolskih in pevskih društev, pri-
kateri svira godba c. in kr. pešpolka
grofa Jelačića št. 79 z Reke. Na
vsopredju je poleg drugega prosta
zabava, ples, petje, šaljivi ribolov,
plezanje na mlaj, tekmovalno kegl-
ljanje, umetniški ogenj, rakete itd.
Začetek zabave s koncertom ob
3. pop. Vstopnina za osebo 1 K.
Telovadci prosti. Potrebna pojasnila
daje odbor.

— **Mrtvega so našli** 15. t. m.
v cestnem jarku med Zagorjem in
Kotredražem 63letnega, piskroveza
Martina Fana iz Kolarovice na Ogr-
skemu. Fano je najbrž po nesreči pa-
del v jarek in utonil v vodi, ker je
bil prejšnji večer pijan.

— **Iz Rajhenburga** se nam piše:
Ves besen od svoje divje jeze se hoče
maščevati sedaj župnik Cerjak nad
ubogim organistom, za katerega se je
zavzel dopisnikar v eni zadnjih šte-
vil "Naroda", češ, da je on kriv, da
je bilo to natisnjeno in da je obre-
koval njega. Opravičiti se hoče žup-
nik v "Slovenca" in obenem priskr-
beti, da organist ne dobi druge službe!
To je ona krščanska ljubezen do bliž-
njega! Da bode ono opravičevanje
skoro gotovo skoziinskozi lažnjivo, se
razume samo ob sebi! Toda naj pazi!
Ako bode tiral predaleč, bode mo ob-
lodanili stvari, katere mu ne bodo
baš ljube! Organist ni popolnoma nič
kriv, da je bilo to v "Narodu"! In,
ako mu bode hotel škodovati, tedaj
tudi njemu ne bode mo prizanašali —

dosedaj smo molčali! Resno mu sve-
tujemo, naj pusti v miru vrlega, samo
za svojo stroko živečega organista ter
mu naj ne škoduje! Pa kaj, ti sveto-
hlinci se boje resnice in le tema je
zanje; vsakega sovražijo, ki jim pove
resnico!

— **Ali jih poznajo!** Iz Celja:
Naši veteranarji priredijo začetkom
avgusta t. l. slavnost v spomin svoje
25letnice. Kakor pozivemo iz nemških
listov, se pa tej slavnosti nočejo od-
zvati društva iz nemškega dela Šta-
jerske, češ: "Zu den Windischen
gehen wir nicht!" Ali vas poznajo!
In prav imajo! Kaj pa ste celjski
veteranarji drugega, nego — vsaj v
pretežni večini — Slovenci? In
vaš načelnik? Dobroznan Drganec,
rodom Hrvat! Pojte se solit z va-
šim nemštvom! Pristni štajerski Nemci
že vedo, kaj delajo! Čeravno trdite,
da ste "in völkischer Richtung der
verlässlichste Verein in der diessei-
tigen Reichsnähe", vam Nemci ven-
dar ne gredo na vabo. Wie heist
"völkisch"? Kadar je treba stafažo
delati pri kaki ultranemški komediji
napram Slovincem; tačas ste seveda
vselej na mestu; — a zakaj? Zato,
da "post festum" pijete — zastoj!
Če bi tega ne bilo, bi Drgančeva
garda že davno bila v franžah. Saj
se poznamo!

— **Na celjski gimnaziji** so ma-
turo dostali nastopni slovenski abitu-
rijenti: Franjo Drev, Adalbert
Hočev var (z odliko), Matija Jerin,
Mihael Jevšek, Vladimir Knaflič,
Mihael Pintar, Matej Suhač, Jak-
ob Uratnik, Josip Vidmar,
Dragotin Vrečko in Ivan Žagar.
Eden kandidat je bil iz nemščine re-
probiran na dva meseca. — Predse-
dovalec je skušnjam prejšnji večletni
ravnatelj celjske gimnazije in sedaj c.
kr. deželni šolski nadzornik za učitel-
jišča in ljudske šole na Štajerskem,
g. Peter Končnik.

— **Obstoj Marijinih hčera med**
slovenskimi učiteljicami na Spod-
njem Štajerskem oficijalno potrjen.
V 26. številu "Slovenskega Gospodarja"
z dne 28. junija t. l. je objavila
Tončka Stupica, prednica šolskih se-
ster, oziroma slovenskih učiteljic,
združenih v Marijini družbi s sede-
žem v Mariboru, daljši nekrolog pre-
zgodaj umrli sestre Marjeti Majerič,
učiteljici v St. Lovrencu v Slov. gor.
Ta dopis je dokaz, da je bilo svoje-
časno poročilo "Slov. Naroda" o ti
zadevi resnično. Čuje se, da bode
sedanja prednica T. St. pri prihod-
njem obnem zboru zaradi bolehnosti
odstopila, na njeno mesto pa pride
zaslužna "pobožna Neža", ki že dlje
časa praktično izvršuje krepkostno živ-
ljenje Marijinih hčera!

— **Požigalec.** Petru Živku v
Župetnicah in Jurju Fekonji v
Bretovjaku na Štajerskem je neki
v vzgoji zanemarjeni fant iz hudobije
zažgal hišo. Živku so živino in otroka
komaj rešili iz plamenov.

— **Gasilno društvo na Rečici**
v Savinski dolini obhaja 12. avg.
t. l. 25letnico svojega obstanka z
blagoslovljenjem zastave in voza za
moštvo. K slavnosti je prijavljenih
že več društev ter se ostala društva
prosijo, naj se pravočasno oglasijo.

— **Smrt vsled opeklin.** 12letna
Marija Muraus v St. Ilju v
Slov. goricah je pretekli teden zaku-
rila v kotel za svinje. Pri tem se ji
je vsled nepredvidnosti užgala obleka
in je dekle dobilo take opekline, da
je umrla za njimi.

— **Pod konje je padel** 44letni
Anton Repa, veleposesnik na Spod.
Porčiču na Štajerskem, ko se je vra-
čal iz Čmureka iz mlina domov. Voz
je šel čez eno in ga tako poškodoval,
da je čez tri dni umrl v strašnih
mukah.

— **Zrelostne preskušnje na c.**
kr. ženskem izobraževališču v
Gorici. — Prestale so izpite: 1. Z od-
liko za ljudske šole s slov. in nem-
škimi učnim jezikom: Gabrijelčič
Milica, Škrjanc Josipina in Tur-
šič Hermina; 2. z odliko za nemške
in z zrelostjo za slov. ljudske šole:
Abram Ema, Vizjak Ana; 3. z
odliko za slov. in zrelostjo za nem-
ške ljudske šole: Pipan Tereza,
Šket Marija, Vandjal Lavoslava;
4. zrele z nemškim in slov. učnim je-
zikom so: Bellinger Gizela, Ci-
goj Terezija, Gulin Ljudmila, He-
ren Marta, Kocmut Marija, Mer-
vič Doroteja, Murgel Erna, Ro-
lić Štefanija, Sedej Ana, Šantel
Danica, Vittori Gabriella, Von-
čina Josipina. 5. Zrele slov. učnim
jezikom: Brišnik Ana, Kregar
Marija, Marinič Josipa, Mikuluz
Gabrijela, Perin Ana, Pogorel
Štefanija, Poljšak Srečka, Preše-
ren Helena, Ress Avgusta, Ster-
niše Ema, Vovk Emilija.

— **Redoljubni dijaki.** Abitu-
rijenti splitske gimnazije in realke so
nabrali za družbo sv. Cirila in Me-
toda nad 1000 kron. Naj bodo
našim slovenskim v zgled!

— **Samomer.** V Grand hotelu v
Zagrebu se je ustrlil trgovski potnik
B. Franković iz Broda ob Savi.
Vzrok samomora ni znan.

— **Drzen čin.** Snoči ob 9. uri
zvečer je neki mlad tesar splezal po
strelodvodni žici na vrh zvonika sv.
jakobske cerkve ter izobesil na čast
jubileju prelata Rozmana 4 metre
dolgo trobojnico na vrh križa.

— **Zlate žensko uro je izgu-**
bila v torek zjutraj na postaji v Do-
brepoljah gđc. Julija Zalokar, učitel-
jica, sedaj v Škocijanu pri Turjaku.
Uro je imela v ročni, sivkasti torbici,
poleg tega pa še srednjo vsoto de-
narja ter fotografijo umrlega prošta
Kulavica. Pošteni najditelj se prosi,
naj pošlje navedene predmete na gori-
menjeni naslov ali pa odda pri bliž-
njem župnem uradu. Primerna na-
grada je zagotovljena. Ker pa ni iz-
ključeno, da se je izvršila tatvina, ker
je bila na kolodvoru radi sejma ve-
lika množica ljudi, prosijo se trgovci
z zlatnino, naj blagovole paziti, če
jim slučajno prinese kdo uro v nakup.

— **Nesreča.** Danes dopoldne je
šle vdova Neža Eberjeva iz Nove vasi
pri Viču po progi električne železnice
po Karlovski cesti. Pred mestno ubo-
nico je prišel nasproti električni voz
in ker se ni Eberjeva pravočasno
umaknila, jo je voz, vkljub temu, da
je voznik Spegel takoj ustavil, podrl
na tla in se je pri tem na glavi in
čez pas tako poškodovala, da so jo
moral prepeljati z rešilnim vozom v
deželno bolnišnico.

— **Tatvina.** Včeraj popoldne so
bili v Kolezijski ženski garderobi
ukradeni gđc. Eli Herzmanskyjevi in
Franciški Kančevi trije zlati prstani,
srebrna verižica in s srebrom okovan
česelj, v skupni vrednosti 50 K. Po-
licija je osumljenki preiskala in razen
česlja in enega prstana pri njima do-
bila še vse ukradene reči.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj
se je odpejalo z južnega kolodvora
v Ameriko 12 Slovencev in Hrvatov,
nazaj pa je prišlo 8 Slovencev in 2
Macedonca.

— **Izgnublene in najdene reči.**
Valentin Mihler je izgubil rjavo de-
narnico, v kateri je imel 15 K de-
narja. — Trgovski sodnik g. Karel
Derganc je izgubil 7 kron vrednega
"francoza". — Vdova Marija Štran-
carjeva je izgubila rdeč žepni robec,
v katerem je imela zavutih 28 K.
— **"Ljubljanska društvena**
godba" priredi danes zvečer v me-
ščanskem hotelu "Lloyd" (Sv. Petra
cesta) društveni koncert z a
člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstop-
nina za člane prosta, nečlani plačajo
40 vin.

— **Corrigendum.** Včeraj se je
bila raznesla vest, da je g. kantiner
Šmuc umrl in smo tudi mi prinesli
to vest. Sedaj se nam pa poroča, da
ni res, da bi bil g. Šmuc umrl, am-
pak samo leži bolan v dež. bolnici.
Obžalujemo, da se nam je primerila
ta nepravilna in le želimo, da bi
splošno spoštovani in znani g. Šmuc
kmalu okreval.

Telefonska in urzjojavna poročila.

Dunaj, 20. julija. Poslanska
zbornica se pošlje z današnjim
dnevom na poletne počitnice. V
današnji seji so se skoraj brez de-
bate sprejeli sledeči zakonski na-
črti: o kvoti, o penzijskem zava-
rovanju privatnih uradnikov o
krošnjarstvu in razne vladne pred-
loge o pomoči vslednjim prizade-
lim krajem. Takozvani pooblastil-
ni zakon je vlada zopet umaknila.
Posl. Schönerer je 2 uri ute-
meljeval svoj nujni predlog, naj
se izbrše famozni § 14. Njegov
predlog je bil odklonjen. Novi
posl. Fr. Voušek je storil slo-
vesno obljubo. Posl. Bartoli je
odložil svoj mandat v volilnem od-
seku. Nadomestna volitev se izvrši
še danes.

Dunaj 20. julija. Odsek za vo-
lilno reformo ni imel danes seje,
temuč jo ima šele jutri ob 9 zju-
traj. Med Čehi in Nemci se je
glede mandatov na Češkem in
Moravskem doseglo sporazumljenje
v toliko, da je vsaj razprava mo-
goča. Ministrski predsednik je ka-
tegorično izjavil, da odsek ne gre
prej na počitnice, dokler ne sprajme
§ 6. volilne reforme (razdelitev
volilnih okrajev in mandatov za
vse avstrijske kronovine)

Dunaj 20. julija. Nemški
člani volilnega odseka so imeli
danes skupno konferenco, na ka-
teri je prišlo do precej ostrega
konflikta med Nemci iz alpskih
dežel in Nemci iz Češke. Planin-
ski Nemci so klicali češkim Nem-
cem, naj nikar ne napejajo pre-
več strune s svojimi nenasitnimi
zahtevami.

